

Avdelningen för epidemiologi, sjukdomsövervakning och riskvärdering

Snabb värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med Peste des Petits Ruminants till följd av utbrottet i Ungern

BAKGRUND

Den 24 januari 2025 rapporterade EU-kommissionen att Peste des petits ruminants (PPR) konstaterats i en fårbesättning i Szentgyörgyvölgy i västra Ungern. Djuren hade på laglig väg transporterats från Rumänien. I mitten av 2024 påvisades PPR i Grekland och Rumänien, och i december konstaterades positiva besättningar även i Bulgarien. Innan utbrotten 2024 hade sjukdomen endast konstaterats en gång tidigare inom den Europeiska unionen (EU), i Bulgarien 2018. Alla djur i den aktuella ungerska besättningen har avlivats och restriktioner gällande förflyttningar av djur samt djurprodukter i det drabbade området har implementerats.

Peste des petits ruminants är en virussjukdom som orsakas av ett morbillivirus inom familjen Paramyxoviridae. Sjukdomen är endemisk i Afrika, och delar av Asien. Det är framför allt små idisslare så som får och get som drabbas, men även kameler och vilda idisslare kan smittas. Nötkreatur kan smittas men utvecklar inte klinisk sjukdom och bedöms inte kunna sprida smittan vidare. Virusets utsöndras i alla kroppsvätskor samt träck och smitta kan ske både direkt via nära kontakt och aerosoler eller indirekt genom till exempel foder, strö eller redskap. Virusets överlevnad i miljön under en kortare tid och troligt en längre tid i till exempel fryst kött. Morbiditeten i en naiv population är hög (upp till 100%) och även mortaliteten kan vara hög (50–100%). Kliniska symtom inkluderar initialt feber, nedsatt allmäntillstånd, minskad aptit, nos- och ögonflöde. Efter några dagar kan lesioner i näshåla, mun och ögon ses och djuret kan få hosta och dyspné. Även diarré och tecken på sekundära infektioner kan förekomma.

SANNOLIKHET FÖR INTRODUKTION AV SMITTA

Sannolikheten för att den svenska djurpopulationen ska ha utsatts för smitta med PPR som följd av utbrottet i Ungern bedöms vara störst genom införsel av levande djur eller avelsmaterial. Indirekt smitta genom till exempel obehandlade produkter är också en möjlig, men en mindre trolig smittväg med tanke på virusets korta överlevnad i miljön.

Ingen införsel av levande får och getter eller avelsmaterial så som sperma eller embryon har skett från Ungern under de senaste tre månaderna. Inte heller har några animaliska biprodukter förts in under samma period. Sverige har inte heller haft någon införsel av levande får, getter, avelsmaterial eller animaliska biprodukter från Grekland, Bulgarien eller Rumänien de senaste tre månaderna. Sannolikheten för att den svenska djurpopulationen ska utsäts för smitta bedöms vara försumbar.

Tabell 1. Summering av den snabba riskvärderingen

Riskväg	Värdering av sannolikhet	Osäkerhet i värderingen
1. Levande djur och kläckägg (legal/illegal införsel) inkl deras transportfordon/burar	Försumbar	Låg
2. Sperma, ägg, embryon (legal/illegal) inkl deras transportfordon/emballage	Försumbar	Låg
3. Indirekt smittspridning (fordon, personer, utrustning, foder och strö)	Försumbar	Låg
4. Djurprodukter, inkl bl.a. kött och troféer, samt animaliskt matavfall (legal/illegal införsel)	Försumbar	Låg
5. Vektorer	Riskvägen är inte relevant	-
6. Vilda djur	Försumbar	Låg

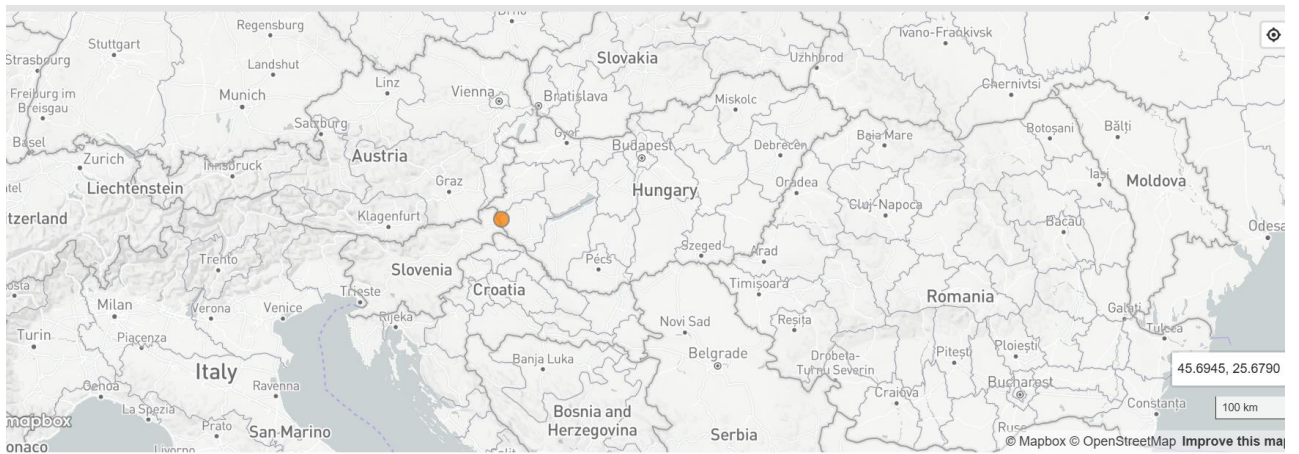
Sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsäts för smitta med PPR som följd av utbrottet i Ungern bedöms vara störst via riskvägen införsel av levande djur eller avelsmaterial. Sannolikheten för att detta ska inträffa bedöms vara försumbar.

Osäkerheten i denna värdering är låg. Nivån av osäkerhet är bedömd utifrån kvaliteten på de uppgifter som funnits tillgängliga för värderingen.

Statens veterinärmedicinska anstalt följer situationen i Ungern och bedömer när det finns behov av en ny värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsäts för smitta med PPR.

Definitioner av de termer som används vid sannolikhetsvärderingen:

- Försumbar – så ovanligt att det saknar betydelse
- Mycket låg – mycket ovanligt, men kan inte uteslutas
- Låg – sällan, men förekommer
- Medelhög – förekommer ibland
- Hög – förekommer ofta
- Mycket hög – förekommer nästan alltid

Utbredning av Peste des petits ruminants i Ungern till och med 2025-01-31. Källa <https://wahis.woah.org/>